

Flandrica.be

De virtuele Vlaamse
erfgoedbibliotheek

VLAAMSE
ERFGOED
BIBLIOTHEEK

David Coppoolse

Stafmedewerker ontsluiting en digitalisering

Conferentie

Europa en de digitale ontsluiting van cultureel erfgoed

2011-01-19

Met steun van de
Vlaamse overheid

Onderwerpen

- Vlaamse Erfgoedbibliotheek
  - Netwerk van erfgoedbibliotheeken
- Flandrica.be
  - Projectdoelen
  - Organisatie
  - Enkele uitdagingen

Netwerk van erfgoedbibliotheeken

- Samenwerkingsverband van zes representatieve erfgoedbibliotheeken

- Ankerpunt voor de *hele* cultureel-erfgoedgemeenschap rond de geschreven, gedrukte en digitale erfgoedcollecties van bibliotheken
  - Aanspreekpunt
  - Samenwerking
  - Kennis- & expertisedeling

Werkingsgebieden

- Collectiebeleid
- Ontsluiting
  - O.a. masterplan
- Digitalisering
  - O.a. virtuele Vlaamse erfgoedbibliotheek
- Duurzame bewaring en terbeschikkingstelling
  - O.a. digitaal depot
- Preservering en conservering
  - O.a. masterplan en schaderegistratie
- Publiekswerking & communicatie

- Project voor een *virtuele* Vlaamse erfgoedbibliotheek
- Door partners VEB
- Nu in opstartfase
  - Scope, budget, organisatie
- Uitvoering maart 2011 – eind 2012

Projectdoelen | Selectie

- Krijtlijnen corpus: 'Flandrica'
  - Geproduceerd in Vlaanderen, *of*
  - Handelend over Vlaanderen, *of*
  - Unica uit het Vlaams patrimonium
    - Bijv. handschriften, zeldzame drukken
- Nadruk op
  - Publicaties (*core business* van bibliotheken)
    - In tweede instantie mogelijk andere soorten collecties bewaard in erfgoedbibliotheken (prenten, penningen, ...)
  - Hoogtepunten uit de collecties (*showcase* erfgoed in bibliotheken)
    - In tweede instantie gehele collecties

- Integrale digitalisering van de geselecteerde 'Flandrica'
  - Door projectpartners zelf, binnen context project
  - *Scan for all purposes*

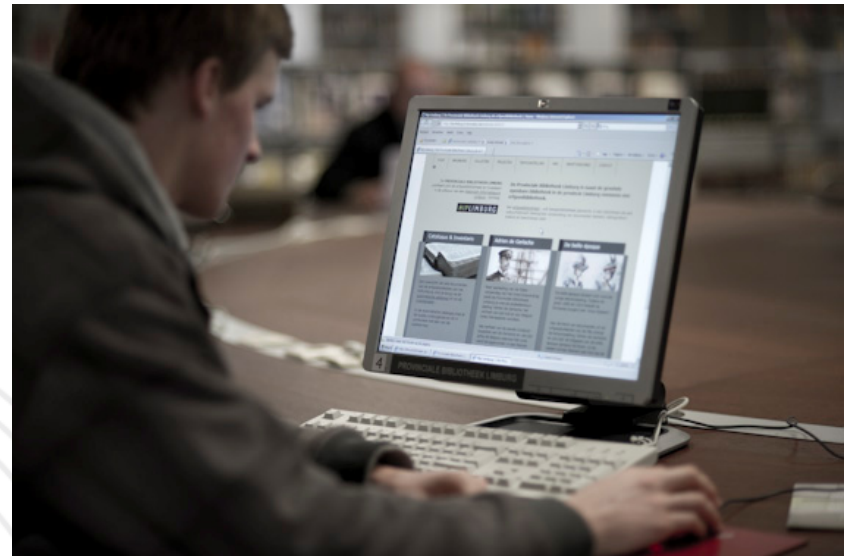
Scanatelier Openbare Bibliotheek Brugge
© Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Foto: Stefan Tavernier

Projectdoelen | Aggregatie

- Aggregatie van erfgoedcontent van (partner)bibliotheken
  - Voor opname in *Flandrica.be*
    - Binnen de grenzen van het corpus
  - Voor opname in *Europeana* of andere portaalsites
    - Evt. breder corpus dan voor *Flandrica.be*

Projectdoelen | Disseminatie (1/2)

- *Flandrica.be*
  - Portalsite
  - Gedigitaliseerd materiaal
    - Uit Vlaamse erfgoedbibliotheeken
    - Vrij en integraal toegankelijk via internet
  - Gedistribueerde collectie
    - Centraal doorzoekbaar op metadata
  - Vanaf voorjaar 2012

- *Europeana.eu*

Leeszaal Provinciale Bibliotheek Limburg,
website Historisch Informatiepunt Limburg
© Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Foto: Stefan Tavernier

■ Gefaseerd

1. Showcase (> 500 werken)
  - Visueel attractief of cultuurwetenschappelijk belangrijk
  - Impressie van het rijke erfgoed in bibliotheken
2. Uitbreidingen binnen definitie van het corpus

■ Intellectueel eigendom

- Vrij van auteursrechten of gevrijwaard
- Uitgangspunten *Public Domain Charter Europeana*
- Toelatingen hergebruik aangeduid op objectniveau

Projectdoelen | Kennis en ervaring (1/2)

- Expertise- en leertraject voor digitalisering en online disseminatie
- Kennis en ervaring opdoen en uitwisselen
  - Vlaamse Erfgoedbibliotheek en partners als expertgroep in Vlaanderen
  - Alle partners in staat tot
    - Kwaliteitsvolle digitalisering en disseminatie
    - Binnen een erfgoedcontext

Leeszaal Maurits Sabbebibliotheek Leuven
© Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Foto: Stefan Tavernier

Projectdoelen | Kennis en ervaring (1/2)

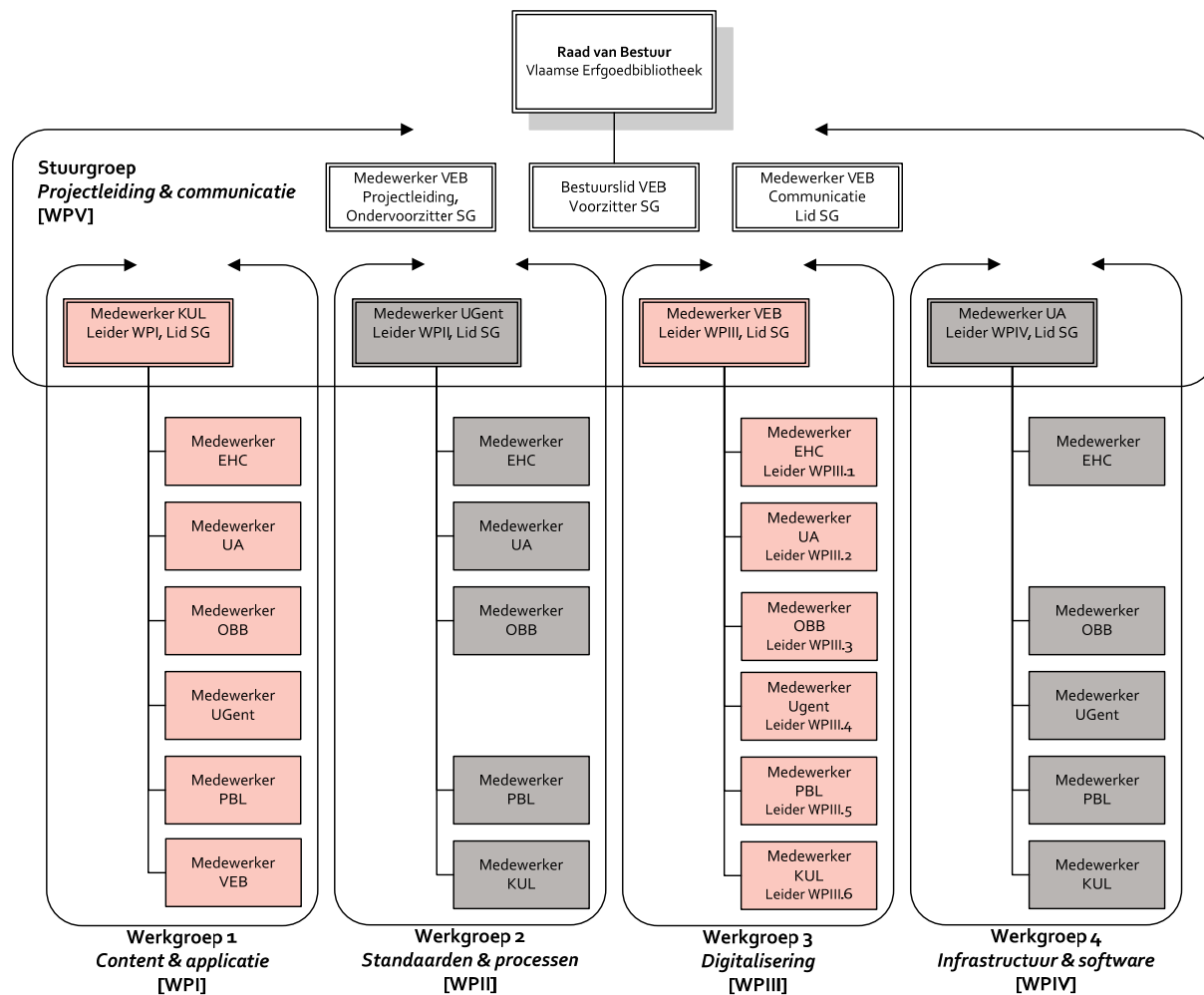
- **Niet** het wiel uitvinden
  - Bestaande standaarden, richtlijnen, *best practices*
  - Hieruit een door alle partners onderschreven werkwijze destilleren

Organisatie | Werkpakketten

1. **Content & applicatie** (Leiding: Universiteitsbibliotheek Leuven)
  - Selectie, intellectueel eigendom, contextualisering, gebruikersinterface
2. **Standaarden & processen** (Leiding: Universiteitsbibliotheek Gent)
  - Metadata- en digitaliseringsstandaarden, generieke processtroom digitalisering
3. **Digitalisering** (Leiding: Vlaamse Erfgoedbibliotheek)
  - Zes lokale digitaliseringsstromen (Leiding: individuele projectpartners)
4. **Infrastructuur & software** (Leiding: Universiteitsbibliotheek Antwerpen)
  - Aggregator, gegevensopslag en webtoepassing
5. **Projectleiding & communicatie**
  - Coördinatie, valorisatie kennis en resultaten

Organisatie | Organogram

- Elke project-partner neemt deel aan *elke* werkgroep met oog op expertise-uitwisseling

- Test van de netwerkorganisatie
  - Eerste grote project met gezamenlijke inspanning en resultaat
  - Uiteenlopende bibliotheekorganisaties en -collecties door gans Vlaanderen
  - Grote/kleine, ervaren/onervaren partners
  - Inzet medewerkers partners ⇔ medewerkers VEB
  - Lokale digitaliseringstrajecten ⇔ centrale disseminatie
  - In een geformaliseerde projectorganisatie
    - Organogram, werkvormen, processen, planning, rapportage, ...

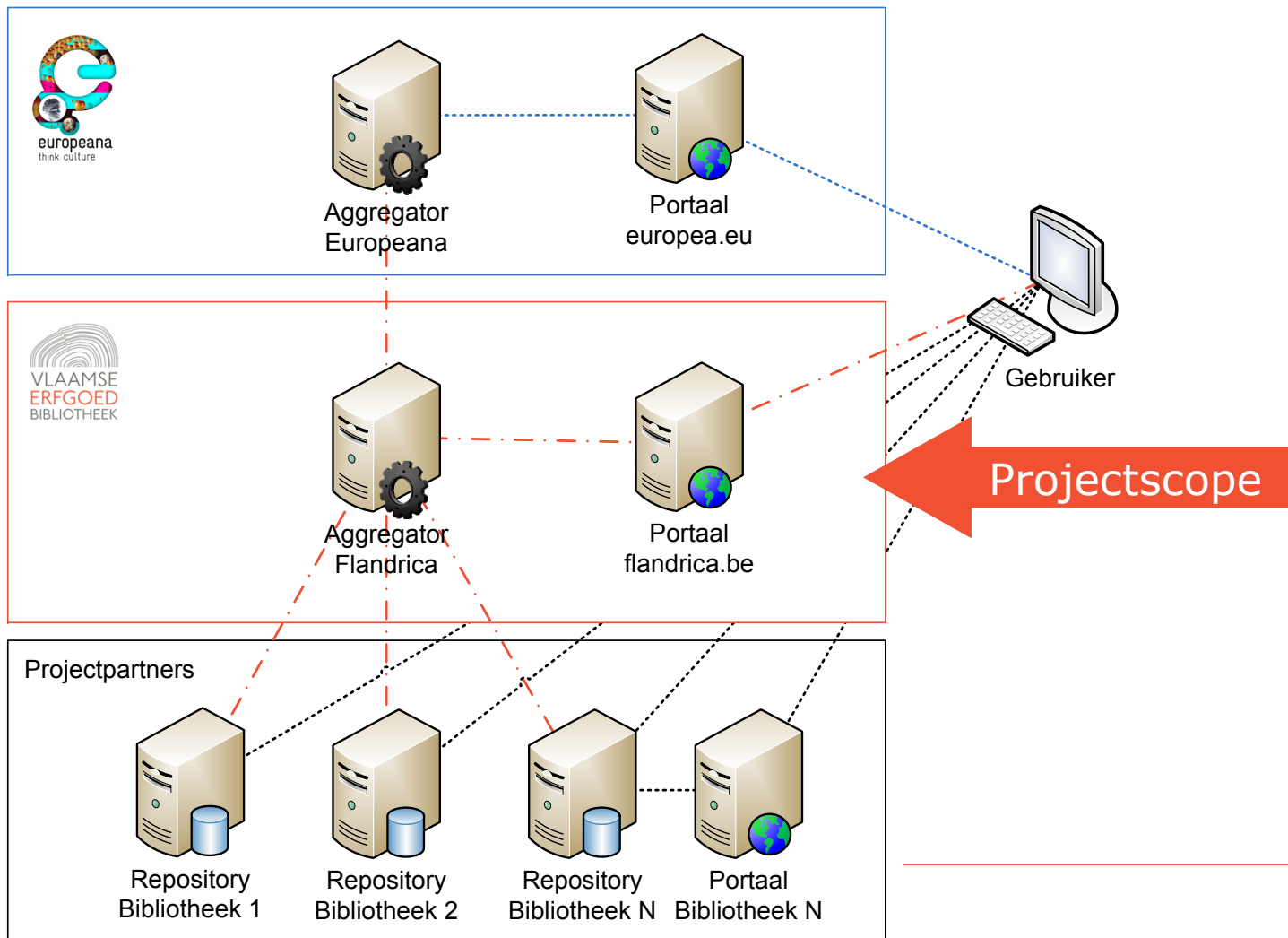
■ Budget

- € 90.000 uit werkingssubsidie vzw
  - € 30.000 'centrale' kosten
  - € 60.000 voor ondersteuning digitalisering door partners
- Matching door de partners

■ Personeel

- Geen specifieke projectstaf
- Aanzienlijke belasting
  - Personeel partners
  - Personeel Vlaamse Erfgoedbibliotheek (3 VTE)

Uitdaging | Infrastructuur (1/2)

- Zoeken naar beste optie voor aggregatie / disseminatie
  - Zelf doen?
    - Kostelijk en arbeidsintensief
    - Onderhoud operationele dienst
  - Aansluiten bij bestaand initiatief? (bijv. Erfgoedplus.be)
    - Hergebruik ervaring en infrastructuur
    - Mogelijke organisatorische en technische beperkingen
  - Wachten op landelijke aggregatie-, depot-, portaalfaciliteiten?
    - Onzeker, nog in onderzoeksfase

- Partners zorgen zelf voor hosting digitale objecten
  - Nog niet overal (voldoende) infrastructuur

Uitdagingen | Meerwaarde bieden

- Zinnvolle toevoeging aan een zee van portaalsites
- 'Rijke gebruikerservaring'
  - Aangenaam ontdekken van het Vlaamse bibliotheekerfgoed mogelijk maken
  - Voldoende beeldmateriaal (meer dan één kleine thumbnail)
    - Inhoudelijk relevant of visueel aantrekkelijk
    - Boekband, titelpagina, inhoudsopgave, begin inleiding, pagina met illustratie (leesbare formaten)
  - Goed gecontextualiseerd
    - Inhoudelijke toelichting (duiding belang individuele objecten)
    - Semantische verbanden
    - Online tentoonstelling(en)

Flandrica.be
wordt vervolgd...

david@vlaamse-erfgoedbibliotheek.be

<http://www.vlaamse-erfgoedbibliotheek.be>